

De Volkskrant van 1 juli 2022

<https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/brabantse-gynaecoloog-verwekte-kinderen-bij-vrouwen-die-hij-behandelde-sperma-is-vermengd-of-verwisseld~bf611286/>

Brabantse gynaecoloog verwekte kinderen bij vrouwen die hij behandelde: 'Sperma is vermengd of verwisseld'

Een Brabantse gynaecoloog heeft met zijn eigen sperma minstens drie donorkinderen verwekt bij vrouwen die hij tussen 1988 en 1992 behandelde. In één geval wilde de vrouw zwanger worden van haar eigen partner. Henk Ruis beweert zijn zaad niet bewust te hebben gebruikt.

[Rik Kuiper](#) 1 juli 2022, 05:00

Ingevroren sperma in vruchtbaarheidskliniek Nij Geertgen .Beeld Joyce van Belkom / HH

Om eventuele andere donorkinderen te helpen bij hun zoektocht, brengt vruchtbaarheidskliniek Nij Geertgen in Elsendorp zijn naam naar buiten. De kliniek roept twijfelende ouders en donorkinderen op zich te melden.

Nij Geertgen is een doorstart van Stichting Geertgen, die Ruis (71) halverwege de jaren tachtig oprichtte. De stichting ging in 2014 failliet. Ruis was als gynaecoloog ook verbonden aan onder meer het voormalige Liduinaziekenhuis in Boxtel en het Sint-Joseph Ziekenhuis in Veghel. Er zijn vooralsnog geen signalen dat in die ziekenhuizen ook misstanden plaatsvonden.

Het nieuws kan onrust veroorzaken bij duizenden vrouwen en stellen die zich door de jaren heen door Ruis lieten behandelen. Bij een vergelijkbare casus vorig jaar 'belden mensen in paniek naar het ziekenhuis', zegt Janneke Maas van Stichting Fiom, die donorkinderen helpt hun biologische vader te vinden. 'Ouders moesten met hun soms 40-jarige kinderen het gesprek aangaan: misschien is papa toch je papa niet.'

Primitief laboratorium

De zaak-Ruis kwam aan het rollen doordat een vrouw haar dna in een internationale dna-databank had laten opnemen. Ze bleek een match te hebben met een familielid van de gynaecoloog bij wie haar ouders eind jaren tachtig aanklopten voor een vruchtbaarheidsbehandeling. Uit dna-onderzoek bleek dat niet haar opvoedvader, maar Henk Ruis haar biologische vader is.

De oud-gynaecoloog liet zijn genetisch materiaal vervolgens opnemen in de database van stichting Fiom. Daaruit volgden nog twee dna-matches met kinderen die wisten dat ze met donorzaad verwekt waren. De drie kinderen werden geboren tussen 1988 en 1992. Fiom stelde Nij Geertgen op de hoogte.

Ruis zelf ontkent dat er opzet in het spel was. 'Het was een totale verrassing', zegt hij over de drie matches. Gevraagd naar een verklaring wijst hij op 'de primitieve laboratoriumfaciliteit' waarover hij destijds beschikte. Mogelijk raakte zijn eigen zaad daar vermengd met het zaad van de wensvader of werd het per ongeluk verwisseld. Het zaad van Ruis was, zo beweert hij, in het lab aanwezig voor experimenten om de invriesprocedure te verbeteren.

Medisch directeur en gynaecoloog Marieke Schoonenberg van Nij Geertgen noemt het onbegrijpelijk dat zo iets heeft kunnen gebeuren. 'Het gebruik van eigen materiaal door een behandelaar was ook toen al onwenselijk en onethisch', zegt ze. 'De impact op ouders en kinderen is groot. Wij willen hen met raad en daad bijstaan.' Volgens Schoonenberg is het met de protocollen in de huidige kliniek onmogelijk dat gynaecologen gebruikmaken van hun eigen sperma.

Jan Karbaat

Ruis is de vijfde Nederlandse vrouwenarts van wie openbaar gemaakt is dat hij – al dan niet bewust – eigen zaad gebruikte bij vruchtbaarheidsbehandelingen. Zo werd in 2017 duidelijk dat de Rotterdamse gynaecoloog Jan Karbaat opzettelijk tientallen kinderen verwekt had met zijn eigen sperma.

Opvallend genoeg was Karbaat ook enkele jaren voorzitter van Stichting Geertgen. 'Ik zocht iemand om de zaak op poten te zetten', zegt Ruis daar desgevraagd over. 'Hij was de enige buiten de academische wereld met knowhow over het zaaddonerschap.' De kliniek van Ruis nam ook ingevroren sperma af bij de kliniek van Karbaat.

Na de onthullingen over Karbaat bleek dat ook de gynaecologen Jan Wildschut (Zwolle, zeker 47 kinderen), Jos Beek (Leiderdorp, minimaal 21) en Henk Nagel (Den Bosch, minstens één) hun eigen zaad bij vrouwen inbrachten. In de meeste gevallen was hun anoniem donorzaad beloofd. Van Karbaat en Wildschut is bekend dat zij hun eigen zaad ook gebruikten bij vrouwen die van hun eigen partner zwanger wilden worden.

Circa tien gynaecologen

De lijst zal vermoedelijk nog groeien. Stichting Donorkind bracht eerder het bericht naar buiten dat er bij hen in totaal circa tien Nederlandse gynaecologen bekend zijn die waarschijnlijk met eigen zaad kinderen verwekten. Donorkinderen hebben dat ontdekt via internationale dna-databanken en stamboomonderzoek. Niet alle donorkinderen willen met de bevindingen naar buiten treden.

Deze kinderen werden allemaal geboren in een periode dat er nog nauwelijks regels en protocollen waren voor kunstmatige inseminatie. Pas in de jaren negentig kwam er een donorpaspoort, waarin

kenmerken van de donor stonden geregistreerd. In 2004 werd anoniem doneren verboden. Kinderen die vanaf dat moment verwerkt zijn met donorzaad, hebben het recht te weten wie hun donorvader is.

Lees ook

[De gynaecoloog die besloot zelf zaad te doneren: 'Ik moest dan toch wat doen'](#)

[Wat bezielt een arts om tientallen cliënten te bezwangeren met zijn eigen zaad?](#)

[Verbijsteringwekkende documentaireserie over 'sjoemelarts' Jan Karbaat, die bijna zeventig kinderen verwekte](#)